

LIBERTATEA

ABONAMENTUL: „Libertatea” cu „Foaia Interesantă” și „Plugarul Luminat” — 120 Lei pe an, 60 Lei pe ½ an, 30 Lei pe ¼ de an. Pentru țărani, preoți, învățători, mici meseriași și mici negustori: „Libertatea” cu „Foaia Interesantă” și „Plugarul Luminat” 90 Lei pe an, 45 Lei pe jumătate de an. — Se pot abonă și deosebit: „Libertatea” singură 60 Lei pe an, 30 Lei pe jumătate de an; „Foaia Interesantă” singură 30 Lei pe an, 15 Lei pe jumătate de an.

Pentru Iugoslavia și Cehoslovacia 150 Lei pe an. — Pentru America 200 Lei (1 dollar) pe an, trimiși prin cec de bancă foii la Orăștie!

Redacția în Orăștie (Trans.) | Foile pentru peper. | Director: Pr. IOAN MOȚA | Apare în fiecare Joi | Administrația în Orăștie (Trans.)

Cap sănătos, — cap stricat!

— Pe ce se pot cunoaște? —
— Pilda Turciei. —

Arătam în numărul trecut, minunea ce se petrece în Turcia, că acolo o mișcare potrivnică jidanilor, nu este, — și totuși ei pleacă spre alte hotare mai bune.

Multora le va fi părut ciudat acest lucru și cam greu de înțeles. Noi însă îl aflăm de foarte firesc și foarte grăitor, și de aceea îl vom tâlcui azi nițel mai pe larg bunilor noștri cetliori.

Iată acest tâlc:

La noi în țară se vorbește azi mai mult ca altădată, de o mișcare „anti-semită” (contrară jidanilor), mișcare pornită din jos în sus. Noi cei de jos, poporul și cei cari simțim nevoile lui, văzând câte avem de pățimit, câte nedreptăți avem de înghițit din partea acestui neam îmbulzitor și isteț, noi ne nemulțim, ne mișcăm, ne zbatem, strigăm: „Auzi-ți-me voi, cei de sus, cei dela cârmă, și scăpați-ne de înclăstarea acestei seminții ce ne cotropeste!”

Adecă: la noi este mișcare antisemită (potrivnică Evreilor), și totuși ei — nu se mișcă, nu pleacă dela noi. Din potrivă, mai vin încă și cei din Turcia, ca și cei din Rusia, Polonia și de alurea!

Pentru-ce? Pentru-că la noi *capul e stricat*, e bolnav, nesimțitor. Ei nu la măsurile bărbătești de lipsă împotriva acestor lipitori ale orașelor și satelor noastre. Și de aceea, la noi este mișcare antisemită, dar jidanii nici gând n'au să plece...

În Turcia lucrul stă întors. Zgudulită de războiu, țara, deși simte ea și noi, înfepăturile acelorasi roluri de viespi, cari din urma înfepăturilor îi sug sângele și puterea, — nu se mai mișcă împotriva lor, căci e prea obosită de atâtea încordări prin cari a avut de-a trece ani de zile. Ca și tot poporul lor, simt însă grozavele urmări ale muncii evreiești în mijlocul neamului lor, *cei dela conducerea țării!* Și acela, în marea lor iubire de neam, spun: „Nu mai putem lăsa poporul pradă acestor cărduri de vampiri. Ne mișcăm noi, dacă po-

porul nu se mai poate mișcă de obosit...”

Cu alte cuvinte: Dacă în Turcia *capul e sănătos*, dacă conducătorii sunt aievea patrioți și naționaliști, cari nu se dau în coate cu Marmorosch-Blank-ii lor, nu primesc să stee, chiar Miniștri și foști Miniștri, în Direcțiile băncilor lor, numai pentru a primi dividende grase, — *acolo nu e nevoie de o mișcare antisemită de jos în sus!* Acolo cei de sus iau, — și netrași de limbă de către cei de jos, — *măsurile de lipsă împotriva Evreilor.* Și Evreii sunt siliți — să plece!

Unde este mișcare antisemită în țară și totuși Evreii joacă, ca șoarecii pe masă unde pisica nu-i acasă, sau stă umilită sub masă, acolo e semn că — *capul e bolnav!*

Iar unde mișcare antisemită în popor nu este și totuși Jidanii pleacă, e semn că — *capul e sănătos!*

Doamne, când vei însănătoși bine capurile conducătoare și în țara noastră cea prea greu încercată?

Pentru Școlile Blajului

s'a făcut caldă chemare de I. Pr. S. Metropolit Suci u către foștii elevi, să trimită daruri, ca să poată mări acele școli, căci azi sute de elevi și eleve nu pot fi primiți, fiind zidirile prea mici. După planul de prefacere, se cer vre-o 20 milioane Lei. I. P. S. Sa Metropolitul s'a înscris cu 100.000 Lei și va da în fiecare an încă 50.000.

Din toate părțile foștii elevi răspund cu daruri frumoase de 10—20—50.000. E o pornire plină de însuflețire nobilă.

Toți câți pot, să răspundă frumos dreptei chemări. Va veni, negreșit, și statul cu un ajutor mai mare.

Ei vor merge la proces — ca la nuntă!

Din scrisoarea unui student dela Văcărești.

Un student din cei închiși la Văcărești, scriind părinților săi, după-ce știa că, dară, li-se-va face procesul, — roagă pe mama-sa între altele:

...Și acum o rugăminte mare de tot mai am către mama: Să-mi

facă mama și mie un costum național, port țărănesc, așa cum e pe la noi.

„Căci dorința noastră este, ca la proces să ne înfățișăm toți în costume naționale, cari sunt de altfel uniforma oficială studentescă, după hotărârea luată de Congresul dela Iași.

„Dar nu numai pentru proces, ci și pentru mai târziu, sufletul mă îndeamnă să iau pildă dela frații mei Moldoveni și Bucovineni, cari, din adevărata iubire de țărâtime, poartă ițari, suman și căciulă de miel. Și ce frumos le șade și ce sănătos e! Doresc să-l am și eu costumul meu, cu ițari (cioareci) subțiri de lână albă-gălbui, cămașe cu cusături ca pe la noi, șerpar-brâu de piele cu ținte și cu un cuțitaș (dacă nu e cu supărare și cu spăriare!) așa cum îl vezi și la fiicăii de pe la noi, și o căciulă de miel neagră, simplă. Ar mai trebui și un pieptar și un suman, — toate ca pe la noi, căci fiecare vrem să închipuim ținutul din care suntem.

„După umblarea în atâtea haine negre, de oraș, în sufletul nostru e dor de opincă, de obiala românească! Da, da! Să ne întoarcem la opincă, căci prea ne-am străinat de cele sfinte și frumoase ale neamului...”

Am dat aceste părți din scrisoarea tinerului universitar, căci ele oglindesc așa de viu sufletul lor, hotărârea lor și năzuința națională a întregii lor mișcări.

Ei la proces vor să se ducă ca la nuntă, nu ca la proces, dorind să arate și prin înfățișarea lor din afară, fondul național al mișcării și al eforturilor lor.

Cu astfel de suflet, ei vor primi cu seninătate și pedeapsa ce li-s'ar da, pentru-că au cutezat a se gândi la aceea, ca să-și ridice mâinile asupra capilor evreimei ce ne sugrumă în această țară.

Când va fi procesul.

Ministrul Mărzescu a promis (făgăduit) în ajunul Crăciunului, că închee îndată cercetările și-i trimită în judecată. Pân'aci s'a finit de cuvânt. Cercetările s'au închis în două zile, după făgăduința lui. Acum să-l vedem, ține-se de cuvânt că le face îndată și procesul?

Curte cu jurați se ține acum în

Ianuarie, dar la asta procesul lor n'a putut fi înaintat, căci hotărârea tribunalului de dare în judecată, trebuie cercetată și de Casație, și aceea o face numai în 25 Ianuarie, pe când curtea cu jurați s'a cam închis.

În 15 Februarie însă, Curtea cu jurați e chemată de nou pe vre-o 10—12 zile.

La această Curte, spun avocații apărători, vor fi înaintați și studenții. Așadar e nădejde ca în Februarie să avem procesul, care va fi foarte interesant, adesea mișcător, — și despre care „Libertatea” va aduce cele mai bine alese amănunte.

Unele — altele.

Un preot caterisit, la București.

Preotul Tudor Popescu dela biserica „Cuibul cu barză” din București, de ani de zile începuse a atrage lume foarte multă la biserica sa prin predicile sale pline de suflet și adânc cercetătoare a credinței. E un preot încă tiner, doar de 34 ani, învățat și plin de rîvnă, — doar că și în trêbile credinței își îngăduia să lase mintea sa să judece și ea, și să spună cê vede și ce crede.

Ei e de părere, că în felul cum noi credem, sunt și unele lucruri ce ar putea suferi schimbări, anume acele părți de credință, cari nu izvorăsc de-adreptul din dumnezeieștile învățături ale Mântuitorului, ci sunt adăugate de mâni și de capete omenești, de sfinți părinți cari au crezut de folos a mai adăuga și ei câte ceva la învățăturile fundamentale (de temelie) ale Mântuitorului.

Intre altele, preotul Tudor Popescu e de părere, că facem greșală când învățăm pe creștin să se roage întâi de Maica Domnului Isus, ca Ea să mijlocească la Fiul-său Dumnezeu, cutare îndurare față de creștinul rugător. Prin asta noi aducem o vătămare lui Dumnezeu, neavând încredere că El ar primi rugăciunea noastră către El, ci cerându-ne o mijlocitoare, care Ea să-l îmbune ca să ne ajute în necazul nostru... Această învățătură a fost adăugată credinței de oarecari sfinți părinți cari au pus aci prea multă gândire și părere omenească. Intre oameni, da, de multe ori e așa, că boerul

bătrânul, stăpânul cutare, e om mai închis, supărăcios, poate un zgârcit. Și săracul care are lipsă de ceva dela el, nu cutează să meargă de-a dreptul la dânsul, să-l roage, căci o să-l dea pe ușă-afară. Atunci se duce la mama lui, căci mama-i inimă mai miloasă, și-o roagă să-l roage ea pe boerul să-i îplinească cererea...

Așa s'au gândit oamenii când au început a ne învăța să ne rugăm de Maica Domnului, ca să ne fie mijlocitoare la Fiul său, la Dumnezeu peste tot.

Părintele Tudor Popescu, crede că asta nu se cade s'o facem cu Dumnezeu și îndeamnă pe oameni a-și îndrepta rugăciunile lor cu încredere către Dzeu, căci el e bunătața intrupată și primește și ascultă rugăciunile ori-și-cui, și le îplinește pe ele după vrednicie.

Tot cam așa crede și de rugăciunile îndreptate sfinților, ca să se roage el naintea Tronului lui Dzeu pentru noi...

Cineva la pîrit că nu ține canoanele deplin, și că învață lucruri ce strică credința în popor, — deși el spune că chiar vrea să întărească credința cea mai bună! Și pentru asta s'a ținut sobor asupra lui, preotul a fost ascultat, și el și-a arătat părerea deschis, pe față, — și pentru asta a fost „caterisit“ (înălțurat din preoție); i-s'a luat darul de preot. Are însă drept de apel la Sfântul Sinod Arhieresc.

Ce va mai le-și și din asta, — vom arăta.

Ne încolțesc din toate părțile...

— Căci ne văd slăbănogi. —

În Cernăuți (Bucovina) se tipărește o gazetă „germană“ după limbă, evreiască după suflet, numită „Allgemeine Zeitung“. Această gazetă, care are dragi pe Români, ca Romanii paprica 'n ochi, — s'a pus și, așa, cu treabă fără treabă, a scos un „Număr Sărbătoresc“, ca o: „Salutare trecutului...“ sau ca o dulce aducere aminte de acel trecut și o închinare lui, dragului, perdutoului... Bine înțeles, când saluți așa de cald trecutul, însemnă că ți-e sufletul plin de durere, de scârbă, pentru ce ai ajuns în timpul de față.

Și pentru ca salutul acela adus marelui „trecut“, să fie cât mai strigător, au cerut articole dela tot felul de scriitori germani și evrei din afară de România, din Austria, Ungaria, Germania, Polonia... Apoi las' de n'a primit scrisori pline de „dragoste patriotică“ pentru noua patrie a redactorilor... Germanii și toți pașii lor în războiu, sunt slăviți și îndumnezeiți, urmele pe unde a călcat bocanciul german, trebuiesc sărutate, și sunt sărutate de sufletele lor... Ceea-ce însemnă: Bine-au făcut ce au făcut! De-ar da Gott să vă mai facă, urfîilor de Walahi...

Asta este cât o cutezătoare mușcătură în sufletului poporului român, stăpân azi și peste Bucovina...

Așa ne încolțesc dușmanii din toate părțile, — în vreme ce noi, în loc să pășim toți umăr la umăr, ca un singur om, ca un temut stăpân al casei, — ne sfășiem noi între noi într'un chip, care-i face pe

ei să fie așa de cutezători față de noi.

Doamne, când ne vei da duhul unirei, care să ne ridice la înălțimea ce ni s'ar cuveni în țara noastră?

In al cui folos s'arată lucrul mincinos?

Zilele astea foile din București au puclicat, toate la fel, o știre despre darea în judecată a studenților închiși la Văcărești, — pentru-că le venea, se vede, din aceeași mână, dela cineva care e aproape de tribunal, unde se hotărîse lucrul.

Acolo se spune, că studenții se dau în judecată pentru trei „crime“ (numai pentru trei odată!, că pentru una n'ar primi, poate, pedeapsă așa de mare pe cât o dorește inima dlui Ministru Mârzescul), și anume pentru: 1. pregătire de „complot“, 2. pentru pregătire de „revoluție“ și 3. pregătire de omor în contra: unor membri ai guvernului, a unor oameni politici și a unor financiari (oameni de bancă),

Cu punctele 1 și 2 nu ne batem capul. Rămâne să judece fiecine, dar mai ales jurații, dacă consfătuirile între sine a unor tineri, desnădăjduți de umilirea în care își văd neamul lor și mai ales pe ei înșiși în universitate, față de gătirea ce li-o fac, și ni-o fac nouă tuturor, Evreii, — e „complot“ (pregătire de planuri „păcătoase“ împotriva unor „nevinovați“ ce nici nu le bănuiau), sau eră fireasca răsvrătire a unor capuri limpede văzătoare a marelui primejdii și o consfătuire, că ce ar fi de făcut pentru a opri încă la vreme, de n'o fi prea târziu, aceasta primejdie!? — apoi:

rămâne să judece fiecine, și în deosebi jurații, dacă această pregătire de apărare împotriva primejdiei naționale ce ne va gătu acuzi, e — așiftare la „revoluție“?

dar de punctul 3. ne mirăm foarte mult, că a putut fi trimis dela tribunal în acea formă, gazetelor. Prin acel punct se arată, că studenții ai fi avut de gând să își îndrepteze țevile pistoalelor lor în întâiul rând, împotriva unor Miniștri ai țării!, — în al doilea rând împotriva unor oameni politici și numai în al treilea rând împotriva unor „financiari“...

Împotriva acestui fel de înfățișare a lucrului, tinerii arestații au protestat prin cele arătate de noi în Nr. 43 al foii „Libertatea“ din anul trecut. Ei se mirau încă atunci, că guvernul, cunoscând mărturisirile lor, nu a desmîșit atunci îndată înștiințarea ce făcuse, tot în acest fel, foilor, din prilejul arestării lor. Și mai vârtos vor protesta acum, ca pricina lor să mai fie pusă în această lumină. Ei au spus atunci:

„Dorim să se știe, că noi n'am făcut nici un complot în contra guvernului! N'avem cu guvernul nimic. Mișcarea noastră e îndreptățită împotriva tirăniei evreești, și, dacă eră s'ajungem la o înțelegere, se îndrepta împotriva capilor Evreimeii, dela care ne vin toate relele, iar apoi împotriva acelor dintre Români, cari stau în chip laș în slujba evreilor (ca scriitori la foile lor) și, în urmă, împotriva acelor dintre Români sus puși, cari se văd câștigați (cumpărați) ca totul pentru evreime, sprijinind lucrarea lor și încuragându-i prin amestecarea între ei!

Apoi asta, domnilor Miniștri și domnilor judecători, e — altă vorbă!

A pregăti chiar un complot împotriva acestui soi de Români, — e un lucru ce se judecă cu totul altfel, decât când ai pregăti „complot“ în contra „membriilor guvernului“ cari sunt poate cei mai buni patrioți și cei mai neînduplecați Români!

Când dl Alecu Constantinescu, și după ce a ajuns Crezuz de bogat, nu se poate despărți de Direcția Băncii „Marmorosch-Blank“, care are și Direcția conducerii întregii mișcări evreești din țară, când dl Banu, care eră pe atunci Ministru Cultelor (a Biseriilor noastre creștine), ținea să fie în același timp și închinător la „altarul“ lui Marmorosch-Blank, ca membru în Direcția lui, — când acești doi membri ai guvernului au trezit indignarea sufletelor bunilor tineri, încât și-au zis: „Nici aștia nu-s mai buni ca Rosenthal, ca Mille, ca Costa-Foru, slujile umile și agenții plătiți ai Iudaizmului, nici ei nu vrednicesc altceva“, — atunci acești tineri n'au visat un complot împotriva guvernului țării, ci împotriva unor români cari nu se pot deslipi de coșnița cu faguri de miere jidovească!

Iar asta e — altă vorbă!

În al cui folos guvernul (mai drept zis răzbunătorul ministru Mârzescu) vestește și azi neadevărul, că tinerii au pregătit complot împotriva „membriilor guvernului“, ca astfel să așiftă, vezi dta, mai tare lumea împotriva acestor tineri, — și pe Evrei, adevărata țintă a pornirii tinerilor, îi ascunde sub vorbele înfrumșetate: unor „bărbați politici“, unor „financiari“?

Sau crede guvernul că el e atât de popular și de iubit în țară, că dacă spune că cineva eră să-și ridice mâna asupra lui, acela va fi îndată zdrobit de toți jurații și de tot poporul? Poate — dimpotrivă!

Nu ne trebuie

tablă de prăvălie afară cu scrisoare românească, iar în lăuntru cu — marfă străină!

Se știe că domnil Bacalbașa și Costa-Foru, și alți tari și mari ai gazetăriei dela București, — conchemaseră la Cluj „Congresul ziaristilor“ (Marele Sfat al scriitorilor de fo!), cu scop de a uni toate Societățile mai mărunte de azi din țară (unele societăți aproape jidovești, altele ungurești-jidovești, rusești, și altele), într'o așazisă „Fedrală“, care să aibă conducerea tuturor.

Studenții din Cluj, încuragați și de cei vre-o 20 de redactori români buni din același oraș, au dat lovitură dela Teatrul Național, pe urma căreia „Congresul“ s'a sfârșit așa cum se cuvenea, cu piécarea napoi la București a solilor cu simțăminte prea puțin limpezi românești... Au hotărît ei atunci la Cluj, închiși într'o odaie de hotel, că vor ținea Congresul la București în 26—27 Ianuarie. Dar la București s'au răsândit, căci au văzut că nu le miroase a tămăle nici acolo, și au dat de știre că — nu mai țin congresul.

Noi gazetarii din Ardeal avem Sindicatul nostru român din Ardeal. Acesta și-a ținut în 20 Ianuarie în Cluj adunarea generală anuală, dând samă de lucrarea sa în 1923.

Intre altele membrii Sindicatului au luat în chibzuială și treaba cu „Federația“ pe care o poșteau Bucureștenii, și s'a hotărît că da, ar fi ea bună o Federație de acelea, dar azi fiind împrejurările prea neprielnice (intrucât în aceea ar da tonul gazetarii cu suflet prea puțin patriotic, ce se află din unele societăți de gazetari din București, și cele streine), — astăzi nu e aplicat a intra în o astfel de Federație!

Cu alte cuvinte: o lăsăm pe vremuri mai bune, când vom putea avea o Federație aieva românească, nu cu tabla de prăvălie românească și în lăuntru cu marfă streină!

Cu totul cuminte hotărîre.

Pe noi și în trecut aceasta una ne-a păstrat neînghițiți de neamurile streine, deși ne erau stăpâne, că nu am poftit a asta la o masă cu ele, ori câte bunătați ar fi așternut ele pe acea masă, ci am rămas la mălaiul și curechiul nostru, — până când vom putea pune și noi plăcintele fericirii, dar acelea să fie făcute din aluatul nostru și de mâinile noastre.

Asta ne va păstra și în viitor. De aceea ne ferim de amestecuri cu partide politice streine, ca și de societățile de gazetari streini.

N'au fost uitați.

— Dăruiri pentru studenți. —

Afară de sumele publicate de noi în numărul trecut, an mai sosit la redacția foii noastre următoarele dăruiri pentru studenții închiși la Văcărești:

Dl Ioan Cherecheșiu din Chiuzbaia (Sătmar) a trimis 296 Lei, dăruiti de mai mulți buni Români de-acolo. Lista dăruitorilor nu ne-a sosit încă. O vom publica îndată ce vom ave-o.

Dl preot Nicolae Pop din Ormindea, a trimis 100 Lei, ca răscumpărare a felicitărilor de Anul-nou; dl Ștefan Suci, restaurator în gara Teiuș, 100 Lei; dl preot Ioan Lăpăduș din Ohabamutlic, 100 Lei; George Câmpăian din Corbu 90 Lei; dl Grig. Grigorescu, Secusigeni, 40 Lei; Vas. Țintorlu, Secusigeni, 40 Lei; Nic. Gros, Șilindia, 40 Lei; Ungurean Aur, Ghiriș, 30 Lei; Nicolae Cojban, Secusigeni, 30 Lei; Borza Chirilă, Bucerdea-vlnoasă, 20 Lei; Emanuil Pandrea, Timișoara, 20 Lei; Ioan Căcia, Secusigeni, 20 Lei; Ioachim Teodorescu, pădurar în Feneș, 20 Lei; Gheorghe Turturică, Gura Ocnitei, (Bucovina), 20 Lei; Nicu Ionici, Radovanu, 20 Lei; Roman Dubeștian, Odvoș, 20 Lei; Constantin Dumitrache, Secusigeni, 20 Lei; Adrian Ilie, Secusigeni, 10 Lei; Ioan Ursu, Șebeșul-săsesc, 10 Lei; Alex. Bocicor, Moșa, 10 Lei; Dimitrie Marcu, Belinți, 5 Lei; Traian Ola-

riu, Secusigeni, 5 Lei; Petru Stoia, Secusigeni, 5 Lei; Ocnean Ștefan, Blistrița, 5 Lei.

Lista de azi Lei 1075. Cu cea din numărul trecut la olaltă sunt Lei 4222.—

Din

Protocoalele Înțelepților Sionului.

Cartea (Cap.) III.

În Cartea 3-a Înțelepții Sionului, adeca sfatul celor mai înalți conducători ai planului de muncă pentru a ține legate fedele economice toate neamurile de pe glob, vestesc credincioșilor lor de pretutindenea următoarele:

„Vă putem vesti, că azi suntem de tot aproape de țintă. Încă puțină cale, și cercul „Șarpelui simbolic“, se va închide.”

(Adecă ei înșiși își zugrăvesc munca lor, cu un Șarpe uriaș ce se încolăcește în jurul globului pământesc, strângându-l, cum strânge șarpele „Boa“ boul prins, până ce îl omoară și apoi îl mănâncă.)

„Când cercul (șarpelui) va fi închis, toate statele Europei vor fi încleștate în el, ca în niște cătușe puternice!”, — zic Protocoalele în Cap. III. pagina 54.

Acest cuvânt de încurajare se trimitea Evreilor de pe tot pământul cu 20 de ani înainte de războiul cel mare European. Ei de pe atunci știau ce va urma, căci războiul ei îl doreau și-l pregăteau. Și știau că pe urma lui va veni atâta prăpăd și sărăcie și slăbire a popoarelor creștine, că toate vor cădea în și mai adâncă robie economică prin datoriile cele uriașe ce vor face purtând războiul. Iar așa îndatorate fiind lor, Jidanilor, ei le vor putea porunci ce vor vrea, căci ele toate vor fi silite a le implini, — tocmai precum se și întâmplă! Prin pacea de după război, ei își porunciră drepturi largi politice și culturale în toate statele! Prin pacea asta ei se înălțară așa de sus, cum n'au fost nici odată în viața statelor înainte de război. În România Jidanul eră numai un suferit, fără drepturi politice, n'avea și el drept de vot, nici drept a se așeză la sat cu crișma ori prăvălia (bolta) lui, azi e „cetățean“ de-opotrivă cu Românul, are Licee deosebite evreești și școli primare și tot ce poștește, — lucru de care nici nu cutează să viseze înainte de război. În Rusia ei erau după ușă, tot din 5 în 5 ani Rușii le puneau câte-odată mâna 'n ceafă și-i frecău prin „progrom“-uri, chiar ucizând pe mulți din ei. Azi ei conduc Rusia ca Miniștri, ca putere în locul țarului. În Ungaria încă se ridicaseră sub Kun Bela la aceeași putere și numai armatele române, cari au înaintat în Ungaria și de vederea cărora Kun a fugit mâncând pământul, a scăpat Ungaria de nu

é azi în soartea Rusiei! În Germania și azi se țin încă la putere. Pe noi din România ne strâng în lanțul de fer al finanței lor, încât și guvernul nostru trebuie să-și prigo-nească pe propriii cetățeni, pe fiii sei cel mai buni, dacă se ridică împotriva Jidanilor.

Și iacă așa, azi, după abia vre-o 20 de ani dela prorocia lor, vedem împlinit tot planul lor blăstămat. Ba mai mult decât ei cutezau să nădăjduiască: Ei nădăjduiau că „șarpele lor simbolic“ va strânge în cercul său de fer numai popoarele din Europa, — războiul însă le dete prilej a-și robi economicește și politicește aproape tot pământul! Doar „Liga Națiunilor“ nu é altceva decât un Guvern înalt cu puteri politice peste tot pământul, și în acea „Ligă“ lucrurile merg tot cam pe placul jupânilor cari au sacii cei mai mulți de aur, prin cari poruncesc statelor îndatorate și statele poruncesc solilor lor din Comitetul Ligei Națiunilor, să nu se poarte acolo așa ca să se pună rău cu — sacii de bani de aur...

Ci mișcările antisemite ce se simt tot mai vil în cele mai multe țări, — sunt presemnul neînșelător, că popoarele și-au deschis ochii și simt lanțurile ce le strâng și nu e prea departe timpul, când se vor ridică spre a scutura de pe trupul lor aceste cătuși blăstămate ale unui neam mic și primejdios.

P. S. Nu fără dreptate un cetitor al nostru, cetind aceste lucruri ne-a trimis bani ca să-i trimitem cartea „Protocoalele Înțelepților Sionului“, — scriind: trimiteți-mi 1 exemplar din „Protocoalele Șarlatanilor Sionului“.

Din alte țări.

Ford are 400.000 dollari venit pe zi.

O dovadă, ca rari altele, despre puternica dezvoltare a întreprinderilor în America, e dezvoltarea fabricii de automobile și mașini agricole „Ford“. Ea nu é mai vechi ca de 20—25 de ani, începută cu un capital de 20 milioane doleri. A început a face un singur tip de automobile, unul așa zis „poporal“, sau pentru cei săraci, ușor, ieftin. Că toate fabricile se întreceau în a pregăti automobile tot mai luxoase, mai scumpe. La automobilul ușor și ieftin „Ford“ s'a aruncat lumea mai mărunță, ca la pâne caldă. Fiecare voia să aibă unul, căci costa numai 350 dollari (ca la noi 350 florini sau taleri de cei de 2 lei). Ford nu răzbea să fabrice atâtea câte i-se cereau! Și-a tot mărit fabricile, până ce a ajuns să aibă mai mari ca cele mai vechi Fabrici din țară!

Azi ziarele americane spun, că averea lui Ford, începută cu 20 milioane dollari, é de 840 milioane, și că pe zi are azi un venit curat de 400.000 dollari (aproape de jumătate de milion).

Ford é creștin și încă bun creștin. El a scris și o carte foarte celtită, foarte prețioasă, despre Evrei, pe care îi cunoaște ca pe banul rău, din atingerile ce a avut cu ei în negoțul său mare. El îi arată ca pe cea mai mare nenorocire a lumii de azi.

NOUTAȚI

Ne vin satele dela Jugoslavia. Jugoslavia ținea cuprinse vre-o 7—8 comune ce se cădeau României, afară de cele învoite prin înțelegerea din urmă.

Acum hotarul fiind statorit de tot între cele 2 țări, — Jugoslavia a început a ne da în samă comunele ce ne rămân de tot.

Ni s'au dat pân'acum: Comlușușul-mic, și tot la 2—3 zile, după cum comisia are puțință a le lua în samă, ne vor urmă comunele Checea, Cena, Uivar, Pustiniș, Soca, Iamul-mare, Lătunaș. Pe la 15 Februarie vom primi și orașul Jombolia. Iar dela noi trec la Sârbia comunele Modoș și Pardani.

Bugarea noastră

către cetitori e: *Acei cari nu doresc a avea foile acestea și în anul de față, să binevoiască a scrie pe fâșia de adresă cuvântul: „Napoi la Orăștie“ „Nu se primește“, și s'o deie napoi la poștă.*

Iar cei cari vor să aibă foile și mai departe, să binevoiască a ne trimite de grabă plata pentru ele, căci numai 2 numeri li-se mai trimit și apoi se opresc.

„Banca Voluntarilor“ despre a cărei rost frumos am scris și noi de curând, s'a înființat în Cluj, alegându-și Direcția și conducerea. Are 3 milioane capital. — li dorim repede și mare înflorire.

Diracțiunea Școlii Medii de fete a Statului din Orăștie face cunoscut elevelor particulare, că examenele preliminare de Ianuarie, vor începe în ziua de 25 Ian. 1924. ora 3 p. m.

Arderea unei Cazărmi de pompieri. Orașul Rădăuși din Bucovina, își are și el compania sa de pompieri (focari, stingători), care stau într'o casarmă anume a lor, unde-și au unelele de stins focul, căruțele, pompele de apă și celelalte. În săptămâna trecută orașul a fost alarmat că é un mare foc! Să alerge lumea să ajute, că — arde casarma stingătorilor de foc, a pompierilor! Dacă n'ar fi destul de tristă povestea, ar fi de mare haz. Ei cari au post (om) de pază, — să nu bage de samă că s'a aprins casa pe ei? Ci-că au ars cele mai multe acareturi, și ei nu puteau stinge focul, căci le lipseau multe din lucrurile de stâns.

Farmacia Vlad

din Orăștie, Piața Prințul Carol (lângă Liceul A. Vlaicu), condusă azi de proprietarul însuși, Virgil Vlad, — atrage luarea aminte a onoratului public din loc și jur asupra faptului, că s'a arangeat de nou, complet, fiind bogat înzestrată în afară de articli de farmacie (apotecă), și cu tot felul de pansamente (de legat), cu parfumerie, articli de gumă, săpunuri fine, etc.

Alt balon zmulș de furtună. din orașul american Lakhurst s'a vestit în 17 Ian. că balonul cu cârmă „Shenandah“ care plutea de-a-supra orașului și era ținut legat de pământ — a fost zmulș de o furtună, rupându-i legătura! Balonul a fost târit de înclburările furtunei în spre Canada, Lumea din oraș a rămas foarte speriată de rătăcirea balonului, căci 30 de persoane se aflau pe el! Peste un timp a venit telegramă dintrun oraș departat, New-Brunswick, că balonul a fost văzut zburând spre Canada, stăpân pe puterile sale. A doua zi o telegramă din Lake-Hurst a vestit, că balonul a trecut peste primejdie și s'a coborât acolo în pace pe pământ.

Cutremure mari de pământ au avut loc în săptămâna trecută în partea de Miază-zi a Columbiei și în India. Locuitorii orașelor din partea locului, au fugit afară în câmp plini de spaimă.

La petrecerea poporală arangeată la 10 Ian. a. c. în ospătăria dlui Inan Herța din Orăștie, au binevoit a ne onora cu venirea dumnăilor la petrecere mai mulți meseriași, în frunte cu d. președinte al meseriașilor, Dumitru Martin, și alți pretini ai poporului. Le aducem pentru asta mulțumită și dorim ca cât mai des meseriași și țărani nostri români, să-și deie semne de înfrățire și de sprijinire împreună. Asta é cerința strigătoare a vremii.

Venitul curat s'a dat Fondului „Vecinătății“ din Prund.

Arangeatorii.

Plini de durere trimitem pretinilor și cunocurilor nostri știrea despre prea timpuria trecere din viață a iubitei noastre soții, mamă și bunică

Wilhelmine Wegner n. Pataki.

A încetat din viață, după scurte suferințe, în 14 Ianuarie a. c. în Budapesta, unde a fost înmormântată la 16 Ianuarie.

Orăștie, 24 Ian 1924.

Familia adânc întristată:
Friedrich Wegner

Vizite de condolență, mulțumind, nu se primesc.

Dr. IOAN SOLOMON,

medic în Orăștie

vizitează zilnic între orele 8 și 10 înainte de amiază și 2—3 după prânz, acasă în strada Dr. Vlad (Apei) No. 2—4. (1069) 2—8

Dentist Dr. S. Seidner dă consultații în ORĂȘTIE, Piața Aurel Vlaicu 7 (la etaj, deasupra prăvăliei Ioan Rob). — *Plombe. — Scoatere de dinți, fără dureri. — Regulare de dinți. Punere de dantură.* (1036) 5-10

De vânzare

un orologiu (clas) de aur pentru domni, cu două capace, cu lanț greu de aur, și un medallion de aur. — Informațiuni la administrația foil. (1077) 1-2

Doi învățacei se primesc îndată în măcelăria subscrișului. Sunt preferiți cei cari pe lângă limba română, mai cunosc și alte limbi.

Nicolae Opincariu, măcelar, Orăștie. (1047) 3-3

STRĂMUTARE DE ATELIER!

Subsemnatul cu onoare aduc la cunoștința onoratului public din loc și jur, că mi-am strămutat ATELIERUL DE CROITORIE din Piața mică în Piața „Ardelenei” în edificiul institutului de eredit și economii „Ardeleana”, unde primesc comenzi și pregătesc tot felul de costume pentru domni, ca și țărănești, — apoi: uniforme pentru armată și școli. Toate cu prețurile cele mai moderate. Rugând sprigiul onor. public și pe mai departe, — semnez cu stimă NICOLAE MOISE, croitor în Orăștie, edificiul băncii „Ardeleana”. (1078) 1-4

Nr. 29/924.

Publicațiune de licitare.

Se aduce la cunoștință publică, că compozitorul foșilor lobagi din comuna Săcel, plasa Hășeg, exarândează cârciuma sa din aceeași somună pe un timp de 5 ani, începând dela 1 Martie 1924, până la 1 Martie 1929, prin licitație publică, care se va ținea în localul primăriei la 15 Februarie 1924 9 oare a. m.

Prețul strigărei e 2.500 Lei.

Condițiile de licitație se pot vedea în biroul notarial din Uaciuc, Săcel, la 15/I. 1924.

I. Suciu M. Ionică
notar. (1074) 1-2 președinte.

Un învățacel

având cel puțin 2—3 clase de Liceu, — se primește îndată în prăvălia de manufactură a subscrișului

Ioan Inișca,
comerciant Orăștie.

Compactor în Orăștie

avem de nou. Compactorul român PARDOȘ din Deva, lucrează în Orăștie 3 zile pe săptămână (Joi, Vinerea și Sâmbăta).

Cei ce au cărți sau protocoale (registre) de legat, să le aducă în aceste zile la Tipografia „Libertatea” unde dl Pardoș vine și le lucrează, frumos, bine și cu prețuri moderate. (10) 2-5

ALTOI DE VIIE AMERICANĂ

splendid dezvoltate, cu rădăcini, soiurile cele mai distinse, atât pentru struguri de masă (admirabil articol de vânzare), cât și soiuri de vin: rizling, mușcatel, etc., se găsește de vânzare în pepiniera de vițe de vile nobilă dela DOMENIUL ROMÂNESC din Bobâlna

(lângă ORĂȘTIE), proprietatea dlui Dr. AUREL VLAD.

Pentru primăvară are la îndemână jumătate milion altoi, soiuri alese.

Deși peronospora a potopit și în anul de față pe alocurea școli întregi de altoi, la Bobâlna, fiind foarte bine îngrijite, nu le-a făcut nici o stricăciune. Altoile sunt foarte frumoase și pline de viață.

La cerere, se trimite Catalogul cu prețuri și îndrumări practice!

Adresați-Vă cu încredere deplină la:

„Domeniul din Bobâlna” al dlui Dr. A. Vlad,
Bobâlna, p. Orăștie (jud. Hunedoara).

NB. Pentru vierii din Ardeal e îndesobi cel mai potrivitAVOR de cumpărat vițe de vile, fiind vițele din pepinierele din Bobâlna, crescute și deprinse cu clima deluroasă ardelenască. La șes, aproape, le merge cu alți mai bine. (1069) 6-

De dat în arândă:

lângă bășle Călan: o cârciumă cu prăvălie, împreună cu marfa așlătoare în ele (casele constau din 7 odăi, curte mare, grajd, șură etc.) Informațiuni: Orăștie Strada pantofarilor Nr. 38. (1072) 2-2

O mașină de cusut „Singer”

folosită, dar în stare bună, — e de vânzare în Orăștie sub Nr. 31a strada Cuza-Vodă (strada Prundului). (1053) 3-3

Vând cu preț de ocazie și urgent un pian (clavir) și o trăsucă de luc în stare foarte bună. Adresa: Otilia Popescu Orăștie (str. Șaguna, 10). (1070)

Of tica, boala de plămâni piept, scuipei de sânge, tusa, paliditate, se vindecă prin Siropul Vertes, remediul cel mai eficace. — 4 sticle, necesare pentru o cură, 300 Lei franco, după trimiterea înaintea prin postă dela Farmacia Vulturului din Lugoj, Nr. 33. (999b) 6-

„ALBINA”
INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECOTMII
CENTRALA SIBIIU
FONDATA LA ANUL 1872.
Sucursale: BRAȘOV, BUCUREȘTI, CLUJ, LUGOJ, MEDIAȘ, TARGUL-MURĂȘ, TIMIȘOARA, SÂN-MARTIN.
Capital deplin vărsat Lei 25,000.000. Fonduri de rezervă Lei 16,000.000. Depuneri spre fructificare Lei 256,000.000
Lucrează cu toate centralele din țară. În America direct cu cele mai mari bănci.
Secție specială pentru America.
Jertfele anuale sute de mii de Lei pentru scopuri de binefacere și culturale.
Primește: Depuneri spre fructificare de plată la vedere, 5% dobândă, fără considerare la sumă.
Pentru Depuneri cu termen fix (mai lung) plătește 5 1/2—7% după mărimea sumelor și durata termenelor de plată. — Darea o plătește Institutul din al său. (969) 8-10

Cearcă a te incredința

cât de bună și trainică e țigla de cement ce se face în Fabrica nouă de țigla de cement înființată în vara asta la Orăștie, de Ioan Herța în ulița Prundului 23 (față de târgul de vite). Tot acolo găsiți olane și vâlăe de ciment neîntrecut de bune și trainice! (91) 5-

„Banca Centrală”
pentru industrie și comerț s. a. CLUJ

Capital societar: Lei 50,000.000 — Fond de rezervă: Lei 18,000.000 —
Depuneri spre fructificare: Lei 125,000.000 —

Are filiale în: ALBA-IULIA, ARAD, BISTRIȚA, HATEG, ORADEA-MARE, SIBIU și TURDA

Liferează prompt și cu prețurile cele mai convenabile din depozitele proprii: tot soiul de mărfuri textile, bumbacuri, precum și ori-ce mărfuri de băcănie și cue diferite dimensiuni.
Primește comenzi și le execută fără întârziere în: Ciment, Eternit și Sticlărie.

DEPUNERILE pe LIBEL
le fructifică totdeauna cu cele mai urcate procente. Pentru fondurile culturale, bisericesti, școlare și orfanele, fixează condițiuni speciale.
Darea după depuneri o plătește din al său.

Are în CLUJ și la Filialele sale SECȚIE AMERICANĂ și legături extinse cu întreaga America.
Primește și schimbă pe cursul cel mai favorabil: Dolari, cecuri și drafturi americane.
Cumpărați acții dela „Banca Centrală”.

Cereți oferte și informațiuni gratuite!
(1056) 2-